

Sygn. akt I ACa 1155/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krystyna Golinowska
Sędziowie:	SSA Hanna Rojewska (spr.) SSO (del.) Paweł Hochman
Protokolant:	sekr. sądowy Joanna Płoszaj

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2014 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **L. G., prowadzącego Kancelarię Radcy Prawnego w P.**

przeciwko **Spółce Jawnej (...) z siedzibą w K.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 3 czerwca 2013 roku

sygn. akt X GC 77/13

oddala apelację.

Sygn. akt I ACa 1155/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 czerwca 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi zasądził od strony pozwanej Spółka Jawna (...) spółki jawnej w K. na rzecz L. G., prowadzącego Kancelarię Radcy Prawnego w P. kwotę 121.876,20 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 września 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 5.950,45 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, oddalając powództwo w pozostałej części.

Powyższy wyrok zapadł na podstawie poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne, a z których wynika między innymi, że powód jest radcą prawnym, wpisanym na listę radców prawnych, prowadzoną przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w P., pod numerem (...). Na podstawie umowy

z dnia 6 września 2006 r., zmienionej aneksem z dnia 31 marca 2011 r., świadczył na rzecz pozwanej Spółki jawnej obsługę prawną.

Z dniem 20 sierpnia 2012 r. umowa ta uległa rozwiązaniu w następstwie wypowiedzenia przez pozwaną Spółkę. W związku z powyższym powód dokonał częściowego rozliczenia dotychczas wykonanych usług prawnych, wystawiając dla pozwanej Spółki fakturę VAT nr (...) z dnia 4 września 2012 r. na kwotę 129.076,20 złotych. Faktura ta obejmowała należne, a nie wypłacone powodowi przez pozwaną Spółkę wynagrodzenie z tytułu zastępstwa procesowego w sprawach wymienionych w wykazie, stanowiącym załącznik do tej faktury. Powód przesłał pozwanemu fakturę listem poleconym dnia 5 września 2012 r. W odpowiedzi pozwany zwrócił fakturę i w piśmie z dnia 18 września 2012 r. odmówił jej zapłaty twierdząc, iż wynagrodzenie to nie jest powodowi należne.

Zgodnie z łączącą strony umową o świadczenie usług, poza wynagrodzeniem ryczałtowym (początkowo godzinowym, a później aneksowanym na miesięczne) powodowi należne było wynagrodzenie za wykonywane na rzecz pozwanej zastępstwa procesowe w postępowaniu sądowym i w postępowaniach egzekucyjnych (pkt 12 umowy stron) według stawek minimalnych określonych rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...), bądź w przypadku przyznania kwot wyższych niż minimalne, te wyższe kwoty, przy czym zdarzało się to jedynie w postępowaniach egzekucyjnych.

Powód wykonał na rzecz pozwanej Spółki zastępstwa procesowe w sprawach, w których to sprawach wysokość wynagrodzeń za zastępstwo procesowe ustalona została według minimalnych stawek określonych stosownym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości:

1. L. D. zam. R. V GNC 1932/09 3600 zł.
2. G. F. zam. M. V GNC 1367/11 2400 zł.
3. G. F. zam. M. V GNC 3279/10 3600 zł.
4. G. J. zam. B. X GNC 502/11 3600 zł.
5. S. R. (...) V GNC 3771/12 2400 zł.
6. J. G. (...) V GNC 405/11 2400 zł.
7. J. G. (...) V GNC 769/11 600 zł.
8. P. G. VII GC 665/11 600 zł.
9. H. P. D. V GNC 4240/11 3600 zł.
10. L. S. V GNC 3596/12 600 zł.
11. (...) Sp. z o.o. V GNC 2106/07 2400 zł.
12. H. K. I Nc 625/09 2400 zł.
13. E. J. V GNC 3359/12 2400 zł.
14. (...) Company Sp. z o.o. X GC 249/10 7200 zł.
15. (...) (...) R. M. Sp. j. I Nc 68/11 7200 zł.
16. (...) Sp. z o.o. X GNC 92/11 7200 zł.
17. P. P. V GNC 360/10 2400 zł.

18. R. Ś. V GNC 3499/10 600 zł.
19. (...) Sp. z o.o. V GNC 273/12 3600 zł
20. M. O. V GNC 1549/10 1200 zł.
21. M. R. (...) V GNC 5004/10 1200 zł.
22. P. T. (...) V GNC 1548/10 180 zł.
23. A. K. (1) (...) V GNC 3558/12 1200 zł.
24. (...) S.A. GNc 5422/10 i 816/10 600 zł.
25. A. C. X GNC 135/11 7200 zł.
26. S. A. V GNC 2283/09 2400 zł.
27. M. J. V GNC 2306/11 3600 zł.
28. B. J. i J. J. (1) I NC 1564/11 3600 zł.
29. U. P. (...) 1/ XGC 109/11 3.600 zł;
2/ I ACa 1231/11 2.700 zł;
3/ V GNC 4938/10 2400 zł.
30. R. G. V GNC 2308/11 3600 zł.
31. T. W. V GNC 4961/10 2400 zł.
32. M. S. i R. S. GNC 3598/09 i GC 33/10 2400 zł.
33. Ł. R. 1/ V GNC 2009/09 600 zł
2/ V GNC 3716/09 60 zł
34. L. K. i A. K. (2) I Nc 405/12 7200 zł.

W powyższych sprawach jedynie postępowanie przeciwko P. G. o zapłatę kwoty 2.772,62 zł nie zostało jeszcze prawomocnie zakończone zasądzeniem na rzecz pozwanej Spółki wyżej wymienionych kosztów zastępstwa procesowego. Dłużnik ten rozpoczął jednak spłatę długu, a dodatkowo powód reprezentował pozwaną Spółkę w postępowaniu karnym przeciwko w/w dłużnikowi. Do zapłaty na lipiec 2012 r. pozostała z należności głównej kwota 700 zł. W pozostałych sprawach powód nie posiadał informacji czy dłużnicy zapłacili zasądzone na rzecz pozwanej Spółki koszty zastępstwa procesowego. W zestawieniu powoda, stanowiącym załącznik do wystawionej przez niego faktury VAT, sprawa z powództwa Spółka Jawna (...) w K. przeciwko A. i L. K. jest sprawą dublującą postępowanie w sprawie przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, która to sprawa dotyczyła przystąpienia A. i L. K. do długu w/w spółki.

W czasie wykonania umowy łączącej strony, powód nie zrzekł się wynagrodzenia określonego w pkt. 12 umowy, strony umowy nie ustaliły również aby wynagrodzenie to stanowiło swoisty bonus dla powoda i było płatne z chwilą wyegzekwowania zasądzonych na rzecz spółki tytułem kosztów kwot zastępstwa procesowego sprawowanego przez powoda.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym oraz po dokonaniu oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w znacznej części.

Po pierwsze przyjął, że strony łączyła umowa zlecenia, której prawną regulację stanowi przepis art. 734 k.c. Następnie podkreślił, że strony umowy zastrzegły w jej treści oprócz wynagrodzenia ryczałtowego, określonego początkowo według stawek godzinowych, a następnie po podpisaniu aneksu - według wynagrodzenia miesięcznego, również wynagrodzenie odrębne, należne powodowi z tytułu czynności szczególnych, polegających na reprezentacji pozwanej w sprawach sądowych i egzekucyjnych. Strony ustaliły w umowie wysokość tego wynagrodzenia jako odpowiadającego stawkom minimalnym, określonym w stosownym akcie prawnym. Sąd Okręgowy zaznaczył przy tym, że kierując się zasadą swobody umów, strony umowy o świadczenie usług prawnych przez powoda miały możliwości i prawo określenia sposobu płatności powyższych należności, jak również termin ich wymagalności. Sformułowanie użyte w pkt. 12 umowy pozwala na stwierdzenie, że wynagrodzenie wynikające z tego zapisu jest należne powodowi bez jakichkolwiek dodatkowych zastrzeżeń co do spełnienia określonego rodzaju warunku. W kolejnym zapisie umowy (pkt. 13) strony określiły formalny aspekt rozliczenia z powodem należnego mu wynagrodzenia, co miało nastąpić w cyklach miesięcznych (co do zasady), po wystawieniu przez powoda faktury VAT.

Sąd pierwszej instancji wskazał również, że strony umowy nie określiły czy wskazana powyżej procedura wypłaty wynagrodzenia odnosić się ma wyłącznie do wynagrodzenia ryczałtowego czy też wynagrodzenia z tytułu kosztów zastępstwa procesowego, sprawowanego przez powoda na rzecz pozwanej spółki. W związku z brakiem zapisów umowy co do możliwości przyjęcia takiego rozróżnienia, Sąd Okręgowy przyjął, że procedura rozliczenia wynagrodzenia powoda obejmuje każdy rodzaj tego wynagrodzenia, w tym również koszty zastępstwa procesowego.

W ocenie Sądu okoliczność, że w okresie obowiązywania umowy powód nie wystawiał na powyższe wynagrodzenie faktur VAT ma charakter drugorzędny i nie może przesądzać o utrwaleniu między stronami praktyki pozwalającej na przyjęcie twierdzenia, iż powód zrzekł się powyższego wynagrodzenia. Kwestia samego wystawienia faktury ma również charakter drugorzędny, odnosi się bowiem wyłącznie do aspektu rozliczeń finansowo - księgowo - podatkowych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą i nie wywiera bezpośredniego wpływu na wymagalność roszczenia.

Skoro zatem strony nie ustaliły wprost w umowie terminu zapłaty należnego powodowi wynagrodzenia za sprawowane na rzecz pozwanej zastępstwo procesowe w sprawach sądowych czy egzekucyjnych, zapłata ta winna nastąpić na wezwanie powoda, co w przedmiotowej sprawie należy utożsamić z wystawieniem przez powoda i doręczeniem pozwanej faktury VAT.

Sąd Okręgowy podkreślił także, że strony, odnośnie kwestii rozliczenia kosztów wynagrodzenia powoda wynikających z postanowień pkt. 12 umowy, nie dokonały zmiany obowiązującej je umowy w formie aneksu pisemnego.

Określając natomiast wysokość należnego powodowi wynagrodzenia, Sąd oparł się na wartości wynikającej z wystawionej przez niego faktury VAT i wykazu spraw i wynagrodzeń zasądzonych na rzecz spółki z tytułu zastępstwa procesowego, które nie zostały przez pozwaną zakwestionowane. Niemniej jednak obniżył należne powodowi wynagrodzenie o kwotę 7.200 złotych, przyjmując za stroną pozwaną, iż w sprawie z udziałem spółki (...) oraz A. i L. K. powód winien otrzymać wynagrodzenia za jedną sprawę w wysokości odpowiadającej wartości przedmiotu sporu. Wobec powyższego Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 121.876,20 złotych, oddalając powództwo w pozostałej części jako bezzasadne.

O dochodzonych przez powoda odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., zaś o kosztach postępowania na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana, zaskarżając go w części zasądzonej od niej na rzecz powoda kwotę 121.876,20 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 września 2012 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 5.950,45 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, tj. w punkcie 1 wyroku, zarzucając mu:

1) sprzeczność w ustaleniach faktycznych ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym (w szczególności w zakresie dowodu z zeznań stron) poprzez:

a) uznanie przez Sąd pierwszej instancji, że strony nie ustaliły, iż wynagrodzenie określone w pkt. 12 umowy o świadczenie usług prawnych z dnia 6 września 2006 r. było płatne z chwilą wyegzekwowania zasądzonych na rzecz pozwanej kwot kosztów zastępstwa procesowego sprawowanego przez powoda, w sytuacji gdy zarówno powód w swoich zeznaniach, jak zeznania współnika strony pozwanej F. T. oraz współnika J. J. jasno przyznają, że wynagrodzenie było płatne zawsze po pełnym zakończeniu spraw prowadzonych przez powoda, tj. po całkowitej spłacie zobowiązań przez dłużników pozwanej i dopiero z tą chwilą wynagrodzenie to było wymagalne;

b) uznanie przez Sąd pierwszej instancji, iż wynagrodzenie określone w pkt. 12 umowy z dnia 6 września 2006 r. nie miało charakteru wynagrodzenia sukcesu podczas, gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci historycznych rozliczeń powoda z pozwaną (oraz dłużników pozwanej z pozwaną) przekazanych przez pozwaną, praktyki rozliczeń tego wynagrodzenia stosowanej przez strony oraz z zeznań strony pozwanej i strony powodowej w zakresie stosowanej praktyki rozliczania kosztów wynika, iż przedmiotowe wynagrodzenie miało charakter wynagrodzenia sukcesu i było płatne po wyegzekwowaniu całości roszczenia od dłużnika strony pozwanej;

2) naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, co stanowi naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c., które mogło mieć istotny wpływ a wynik sprawy poprzez:

a) uznanie za wiarygodne i korespondujące z pozostałym materiałem dowodowym zeznania jedynie strony powodowej, przy jednoczesnej odmowie przyznania wiarygodności zeznań przedstawicieli pozwanej podczas, gdy zeznania J. T. i J. J. korespondowały bezpośrednio z udowodnioną przez pozwaną wieloletnią praktyką wykonywania umowy przez strony w zakresie przyznawania wynagrodzenia z pkt 12 umowy oraz z terminami jego wypłaty;

b) wyprowadzanie przez Sąd pierwszej instancji na podstawie zgromadzonych w sprawie dowodów sprzecznych wewnątrznie wniosków w zakresie uznania przez ten Sąd, iż termin wystawienia faktury VAT przez powoda nie miał znaczenia dla wymagalności spornego wynagrodzenia podczas, gdy tenże Sąd uznał jednocześnie, iż wobec faktu braku oznaczenia w umowie momentu do wypłaty rzekomo należnego powodowi wynagrodzenia, o którym mowa w pkt. 12 umowy, wymagalność roszczenia należy utożsamiać z wystawieniem i doręczeniem przez powoda tejże faktury do pozwanej;

a w następstwie powyższego:

3) naruszenia przez Sąd I instancji prawa materialnego to jest art. 65 § 2 k.c.:

a) poprzez błędną wykładnię postanowień umowy o świadczenie usług prawnych z dnia 6 września 2006 r., a w jej skutku uznanie, że literalne brzmienie pkt. 12 umowy pozwala na stwierdzenie, iż wynagrodzenie wynikające z tego zapisu jest należne powodowi bez jakichkolwiek dodatkowych zastrzeżeń, a wobec tego, że brak jest konieczności brania pod uwagę zgodnej woli i zamiaru stron wynikającej z wieloletniej uzgodnionej pomiędzy stronami praktyki wykonywania umowy, w tym w szczególności w zakresie terminu wymagalności roszczenia o wynagrodzenia powoda na podstawie pkt. 12 umowy;

b) poprzez błędną wykładnię postanowień umowy o świadczenie usług prawnych z dnia 6 września 2006 r., a w jej skutku uznanie wbrew umowie i zasadom doświadczenia życiowego, że strony winny były dokonać pisemnej zmiany umowy w zakresie terminu i podstaw wypłaty wynagrodzenia opisanego w pkt. 12 umowy, aby można było stwierdzić, że jego wypłata powinna nastąpić po pełnym zakończeniu spraw prowadzonych przez powoda, tj. po całkowitej spłacie zobowiązań przez dłużników pozwanej w ramach wynagrodzenia sukcesu, podczas gdy analiza pkt 12 i 14 umowy oraz zgromadzone w sprawie dowody (w tym zeznania stron i historia rozliczeń stron) wskazują, że zapisy umowy dopuszczają taki sposób traktowania przedmiotowego wynagrodzenia bez konieczności zmiany samej umowy;

4) naruszenie prawa materialnego, to jest art. 735 k.c. poprzez błędną jego wykładnię, a w efekcie tego uznanie przez Sąd, że stałym i należnym powodowi wynagrodzeniem z tytułu umowy było także wynagrodzenie sukcesu określone w pkt. 12 umowy, podczas gdy z umowy wynika - pkt 10 w zw. pkt 2 umowy, że stałym bezwarunkowym wynagrodzeniem za świadczone usługi na rzecz pozwanej, w tym reprezentowanie pozwanej w postępowaniach sądowych jest jedynie miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe opisane w pkt. 10 umowy.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w pkt. 1 - tj. w części zasądzonej od pozwanej na rzecz powoda kwotę 121.876,20 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 września 2012 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 5.950,45 tytułem kosztów postępowania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania sądowego w tym kosztów zastępstwa procesowego za dwie instancje według norm przepisanych, ewentualnie, na wypadek uznania przez sąd, że zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (lub w znacznej części) lub że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy oraz na wypadek nieuwzględnienia wniosku z punktu 1, uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i pozostawienia temu sądowi do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania sądowego,

w tym kosztach zastępstwa procesowego a dwie instancje.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności odnieść się należy do zarzutów naruszenia prawa procesowego, albowiem zarzuty naruszenia prawa materialnego mogą być właściwie ocenione jedynie na tle prawidłowo ustalonego stanu faktycznego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego za całkowicie chybiony należało uznać zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten odnosi się do mocy i wiarygodności dowodów. W orzecnictwie podnosi się, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest wystarczające natomiast przekonanie strony o innej niż przyjął sąd doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 29 listopada 2012 r. I ACa 1033/12, Lex nr 1246686). Przepis 233 § 1 k.p.c. jest naruszony, gdy ocena materiału dowodowego koliduje z zasadami doświadczenia życiowego lub regułami logicznego wnioskowania (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 01 lutego 2013 r. V ACa 721/12, Lex nr 1280278). Ponadto, dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r. IV CKN 970/00, Lex nr 53753, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2001 r. II CKN 588/99, Lex nr 52347, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, Lex nr 53136).

Tymczasem Sąd pierwszej instancji wyjaśnił jakie dowody uznał za zasadne, a którym i z jakich przyczyn odmówił wiarygodności. Dokonał też analizy i omówienia, zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. wszystkich dowodów przeprowadzonych w sprawie, jak i odniósł się też do twierdzeń obu stron. Przedstawionej przez niego ocenie tychże dowodów nie sposób postawić zarzutu dowolnej, wykraczającej poza ramy wyznaczone przepisem art. 233 k.p.c.

Kwestionując powyższą ocenę, a w konsekwencji podnosząc sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, skarżący koncentruje się na praktyce działania powoda, polegającej na obciążaniu pozwanej Spółki fakturą obejmującą koszty zastępstwa procesowego po zakończeniu

działań windykacyjnych, całkowicie abstrahując od jednoznacznej treści łączącego strony stosunku prawnego. Co więcej, wskazując na sposób postępowania powoda w trakcie wykonywania umowy próbuje wywieść wniosek, że zawierając umowę, po pierwsze strony w pkt. 12 umowy ustaliły wynagrodzenie sukcesu, płatne po wyegzekwowaniu całości roszczenia od dłużnika pozwanej Spółki, po drugie wynagrodzenie to nie miało stałego charakteru albowiem wynagrodzenie za świadczone przez powoda usługi na rzecz pozwanej, w tym reprezentowanie jej w postępowaniach sądowych było ustalone w pkt. 10 umowy i było wynagrodzeniem ryczałtowym.

Z zaprezentowanym przez apelującego stanowiskiem nie sposób jednak się zgodzić. Jak słusznie bowiem przyjął sąd meriti zgromadzone w sprawie dowody nie dały żadnych podstaw do przyjęcia lansowanych przez pozwaną tez. Treść analizowanej umowy nie nasuwa w tym zakresie żadnych wątpliwości, a zatem sięganie do kryteriów i metod wykładni oświadczeń woli, o jakich mowa w art. 65 k.c. jest bezprzedmiotowe. Zresztą, w piśmie procesowym z dnia 4 października 2013 roku, strona pozwana sama przyznaje, że treść umowy nie budzi żadnych wątpliwości, a zatem za nietrafny należy uznać zarzut jakoby z zapisów umownych można było wywieść wniosek co do postulowanego przez skarżącego charakteru wynagrodzenia określonego w pkt.12 i terminu jego wymagalności.

Po pierwsze - jak trafnie podniósł Sąd Okręgowy – strony ustaliły w łączącej je umowie, poza wynagrodzeniem ryczałtowym należnym za usługi świadczone przez powoda (pkt.10) odrębne wynagrodzenie za reprezentowanie pozwanej Spółki w postępowaniu sądowym lub administracyjnym, wprost stwierdzając w pkt.12, że wynagrodzenie to ustalone jest odrębnie, w oparciu o stawki określone w rozporządzeniu właściwego ministra. Po drugie z treści umowy nie sposób wywieść jakichkolwiek dodatkowych zastrzeżeń, które pozwalałyby na uznanie powyższego wynagrodzenia jako swoistego bonusu dla powoda, zależnego od wyegzekwowania przez niego od dłużników pozwanej Spółki zasądzonych należności.

W błędzie pozostaje skarżący, twierdząc, iż istniała w tym zakresie uzgodniona między stronami umowy praktyka, świadcząca o ich zgodnej woli i zamiarze.

Istotnie, zgodnie z treścią art. 65 § 2 k.c. naruszenia którego upatruje skarżący, w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. To, jak strony, składając oświadczenie woli, rozumiały je można wykazywać zarówno za pomocą dowodu z przesłuchania stron, jak i innych środków dowodowych. Dla ustalenia, jak strony rzeczywiście pojmowały oświadczenie woli w chwili jego złożenia może mieć znaczenie także ich postępowanie po złożeniu oświadczenia, np. sposób wykonania umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 1998 r., I PKN 532/97, OSNAPiUS 1999, nr 3. poz. 81).

Dla oceny jednak zgodnego rozumienia zapisów umowy, w szczególności pkt.12 decydujące znaczenie ma chwila złożenia oświadczenia woli, a zatem w tym wypadku dzień zawarcia przez strony umowy. Powód L. G. od samego początku procesu, konsekwentnie podnosił, że wynagrodzenie z pkt. 12 umowy miało charakter odrębny, niezależny od kwestii wyegzekwowania od dłużników pozwanej należności z tytułu zasądzonych zastępstwa procesowego świadczonego przez powoda. Obie strony nie miały w tym zakresie żadnych wątpliwości, przyjmując jako podstawę tegoż wynagrodzenia stawki minimalne z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych....

Niemniej jednak, mając na uwadze dużą ilość spraw sądowych i egzekucyjnych, jak i postawę pozwanej Spółki, dążącej do wyegzekwowania od swych dłużników zasądzonych należności wedle wszelkich dostępnych prawnie sposobów i oczekującej od powoda skutecznej windykacji należności, powód, w trakcie trwającej kilka lat współpracy, wystawiał faktury obejmujące wynagrodzenie za zastępstwo prawne dopiero po zwindykowaniu należności od dłużników. Przesłuchany na tę okoliczność wyraźnie stwierdził, że nie było problemów we współpracy z pozwaną, nie „uciekał” mu czas na wystawienie faktury, a jego postępowanie było jedynie „ukłonem” w stronę klienta, nie stanowiło zaś zrzeczenia się prawa do wynagrodzenia nawet gdyby doszło do bezskutecznej egzekucji. Powód kategorycznie jednak zaprzeczył aby strony przyjęły wymagalność wynagrodzenia powoda z tytułu zastępstwa procesowego lub zastępstwa prawnego w egzekucji, świadczonego na rzecz pozwanej Spółki, z chwilą wyegzekwowania od dłużnika całej wierzytelności wraz z kosztami postępowania.

Wbrew obecnym sugestiom apelującego wniosku takiego nie sposób przyjąć na podstawie zeznań współników pozwanej Spółki, do których się odwołuje, a które zasadnie uznał sąd meriti za niewiarygodne.

Ani F. T. (2), ani J. J. (3) nie umieli wyjaśnić dlaczego, twierdząc, że wynagrodzenie ryczałtowe z pkt.10 obejmowało całość wykonywanych przez powoda usług, a zatem i reprezentowanie pozwanej Spółki w postępowaniu sądowym, jak i egzekucyjnym, strony jednocześnie ustaliły w pkt. 12 odrębne z tego tytułu wynagrodzenie. Co więcej F. T. (2) zeznał, że w dacie zawierania umowy w ogóle nie było rozmowy o tym, czy, kiedy i w jaki sposób płatne będą koszty zastępstwa prawnego. Dodał natomiast, że to pozwana spółka jednostronnie uznała, dopiero po wyegzekwowaniu pierwszych długów, a zatem w trakcie wykonywania już łączącej strony umowy, że koszty te potraktuje jako premię motywacyjną dla powoda. Potwierdził to J. J. (3), wyraźnie zeznając: „ustaliśmy ze współnikiem, że te koszty to będą dodatkowe premie..., że będziemy wypłacać to co przyznał sąd z tytułu zastępstwa prawnego dopiero po ściągnięciu długów..” Obydwaj używali sformułowań typu „chyba zwyczajowo przyjęliśmy..., to weszło w krew...”

Z powyższych względów nie ma podstaw do przyjęcia, by już w dacie zawarcia umowy, obie strony zgodnie ustaliły i by miały taką zgodną wolę, że wynagrodzenie z pkt.12 będzie wynagrodzeniem sukcesu, zależnym od skutecznego wyegzekwowania od dłużników należności, by to zgodnym ich zamiarem było wystawianie przez powoda faktur dopiero po zakończonej sukcesem windykacji. Za chybiony należało więc uznać pogląd, że w ramach wynagrodzenia, o którym mowa w pkt.12 umowy mieścił się złożony kompleks czynności zmierzających do finalnego wyegzekwowania roszczenia od dłużnika pozwanej i że dopiero po wyegzekwowaniu od dłużnika całości roszczenia wraz z kosztami to pozwana jednostronnie każdorazowo ustalała dla powoda wynagrodzenie sukcesu za prowadzenie danej sprawy i to nie na podstawie rozporządzenia Ministra, lecz na podstawie prawomocnego orzeczenia.

Nie ma również podstaw do przyjęcia, by już w trakcie trwania umowy doszło do skutecznej jej zmiany w kierunku postulowanym przez pozwaną, jeśli zważy się na rygor wynikający z treści pkt.19 umowy.

Z powyższych przyczyn zarzut naruszenia prawa procesowego, tj. art. 233 k.p.c. nie mógł odnieść zamierzonego rezultatu. Sąd Apelacyjny, uznał bowiem dokonaną przez Sąd Okręgowy ocenę materiału dowodowego za rzetelną, dającą podstawy do poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych, przyjmując je za własne. Zaaprobował również rozważania prawne tegoż Sądu. Zasadnie uznał sąd meriti, że procedura rozliczenia wynagrodzenia powoda, określona w pkt. 14 obejmuje każdy rodzaj tego wynagrodzenia, w tym również koszty zastępstwa procesowego. Nie może bowiem budzić wątpliwości, że sam fakt wystawienia przez powoda faktury, z punktu widzenia stricte formalnego nie decydował o istnieniu roszczenia powoda wynikającego z pkt.12 umowy, nie kreował go.

Bezsprzecznie powód wykonał na rzecz pozwanej Spółki usługę prawną w postaci reprezentowania jej w sprawach szczegółowo opisanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, za co – stosownie do treści pkt.12 umowy zawartej przez strony- należy mu się wynagrodzenie. W związku z rozwiązaniem tej umowy powód wystawił fakturę załączoną do pozwu, wzywając pozwaną do jej zapłaty w określonym terminie. Pozwany, o czym była mowa powyżej, nie wykazał, by wymagalność roszczenia powoda winna być określona odrębnie przy każdej ze spraw prowadzonych przez powoda, ujętych w załączniku do faktury i determinowana skutecznym zakończeniem określonego postępowania sądowego i egzekucyjnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego za nietrafny należało również uznać wniosek pozwanej co do tego, że wobec rozwiązania umowy łączącej strony, powodowi należało się jedynie wynagrodzenie określone w pkt.10 umowy.

Z omówionych powyżej względów, za bezzasadne należało uznać zarzuty wskazanych przez skarżącego przepisów prawa materialnego, uchybienia których nie dopatrzył się Sąd II instancji, co w konsekwencji musiało skutkować oddaleniem apelacji, na podstawie art. 385 k.p.c.